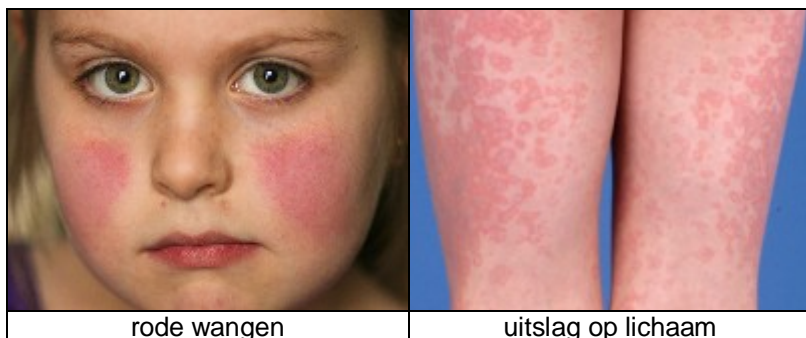

VIJFDE ZIEKTE (ERYTHEMA INFECTIOSUM)

WAT IS DE VIJFDE ZIEKTE ?

De **vijfde ziekte** is een kinderziekte waarbij vlekjes verschijnen op de wangen en later op de rest van het lichaam. De vijfde ziekte wordt ook wel **erythema infectiosum** genoemd (dat betekent rood en besmettelijk). Het wordt veroorzaakt door een **virus** (Parvo virus B19). De vijfde ziekte is besmettelijk voor iedereen die het nog niet eerder gehad heeft.

Er zijn meer van dit soort **vlekjesziekten** die vooral bij kinderen voorkomen, zoals mazelen, rode hond, en roodvonk. Het opvallende van de vijfde ziekte is dat de kinderen niet heel ziek zijn, en dat het begint met rode wangen.

WAT ZIJN DE KLACHTEN BIJ DE VIJFDE ZIEKTE ?

Kinderen hebben weinig last van de vijfde ziekte. In de week voordat de rode wangen verschijnen zijn er soms **milde griepachtige verschijnselen**: koorts, hangerig, spierpijn, hoofdpijn en jeuk. Daarna ontstaan de **rode wangen**. Later kan een rode vlekkerige **uitslag** zich verspreiden over het hele lichaam. Het gebied rond de mond blijft vrij. De vlekken kunnen de vorm van ringen hebben. Na ongeveer een week verdwijnt alles weer. Een klein deel van de kinderen (5-10%) heeft kortdurend **gewrichtsklachten** van handen, voeten, knieën en polsen.

Volwassenen kunnen ook de vijfde ziekte krijgen. Volwassenen hebben vaker gewrichtsklachten, vooral vrouwen. Vaak ontbreken de vlekjes en zijn er alleen maar gewrichtsklachten. Ook blijven de gewrichtsklachten langer bestaan, soms maanden lang. Het kan lijken op een milde vorm van reuma.

Als zwangere vrouwen de infectie krijgen, in de eerste 20 weken van de zwangerschap, dan is dat gevaarlijk voor het ongeboren kind. Er is dan een kans op een miskraam. Dit gebeurt in Nederland zelden, omdat de meeste vrouwen (60-70%) als kind al de vijfde ziekte hebben gehad en immuun zijn (ze kunnen het virus niet nog een keer krijgen).

WIE KAN DE VIJFDE ZIEKTE KRIJGEN ?

De vijfde ziekte is een besmettelijke virus infectie. Het komt vooral voor bij kinderen op basisscholen en kinderdagverblijven, en bij hun gezinsleden. Vooral kinderen in de leeftijdsgroep 5-15 jaar lopen het op. Af en toe is er een epidemie (heel veel gevallen tegelijk), vooral in de winter en in het voorjaar. Ook onderwijzeressen en leidsters van kindercentra kunnen het oplopen, als ze de ziekte nog niet gehad hebben in hun jeugd. Na besmetting met het virus maakt het lichaam antistoffen aan, daarna is men levenslang beschermd tegen het virus (immuun).

HOE RAAK JE BESMET MET DE VIJFDE ZIEKTE ?

Bij personen die besmet zijn zit het virus in de keel. Door hoesten, niezen en praten, komen kleine druppeltjes met het virus in de lucht. Mensen kunnen deze druppeltjes inademen en besmet raken. Iemand met de vijfde ziekte kan andere mensen besmetten vanaf één week voordat hij ziek wordt, totdat de vlekjes verschijnen. Op het moment dat de vlekjes verschijnen is het dus al niet meer besmettelijk.

De vijfde ziekte is niet heel erg besmettelijk, je moet langere tijd dicht in de buurt zijn van iemand die het heeft om het op te lopen. Daarom loop je het vooral op binnen het gezin, of op een kinderdagverblijf, peuterspeelzaal of school. Niet iedereen die in de buurt is geweest van iemand met de vijfde ziekte, wordt ziek. De tijd tussen besmet raken en ziek worden is meestal 1 tot 3 weken.

HOE WORDT DE VIJFDE ZIEKTE BEHANDELD ?

Er is geen behandeling voor, en dat is ook niet nodig. Het gaat vanzelf over.

MOET EEN BESMET KIND THUIS WORDEN GEHOUDEN ?

Dat hoeft niet, want op het moment dat de vlekken verschijnen is het virus al weer weg, het is dan niet meer besmettelijk. Als het kind zich goed voelt kan het gewoon naar kinderdagverblijf, peuterspeelzaal of school. Vertel het wel aan de leiding of de leerkracht. Zij kunnen dan (na overleg met de GGD) andere ouders informeren. Ouders kunnen dan letten op de klachten van de vijfde ziekte bij hun kind.

Een volwassene die de vijfde ziekte heeft en zich goed voelt, kan gewoon werken.

WAT ALS IK ZWANGER BEN ?

Besmetting met de vijfde ziekte in de eerste helft van de zwangerschap kan gevaarlijk zijn voor het kind. Er is kans op een miskraam. Bij de meeste vrouwen verloopt de zwangerschap normaal en zijn er voor de baby geen gevolgen. Een zwangere kan alleen besmet worden als zij nog nooit in aanraking is geweest met het virus, en dus geen antistoffen heeft. Door bloedonderzoek kan men zien of er antistoffen zijn.

Bent u zwanger en heeft iemand in het gezin de vijfde ziekte? Overleg dan met uw huisarts. U kunt wel uw kinderen gewoon halen en brengen naar een kindercentrum, de kans dat bij halen en brengen een besmetting optreedt is gering. Voor een zwangere leerkracht of leidster die geen antistoffen heeft en minder dan 20 weken zwanger is ligt dat anders: als er een epidemie van de vijfde ziekte is op school of kindercentrum, dan kan zij beter thuis blijven. Drie weken nadat het laatste kind de vijfde ziekte heeft gehad, of als de zwangerschap meer dan 20 weken is geworden, is de werkplek weer veilig.

WAT KAN IK DOEN OM DE VIJFDE ZIEKTE TE VOORKOMEN ?

Er is geen inenting tegen de vijfde ziekte. Er zijn ook geen medicijnen die de ziekte kunnen voorkomen. Er zijn wel tips om verspreiding te voorkomen zoals bij hoesten en niezen een papieren zakdoekje gebruiken, hand voor neus en mond houden, of in de plooi van de elleboog hoesten en niezen, en regelmatig handen wassen met water en zeep.